

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Dziergawka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Stanisław Stankiewicz

w sprawie **R.B.**

skazanego wyrokiem łącznym,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 27 maja 2026 r.,

kasacji Prokuratora Generalnego na korzyść

od prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z dnia 16 kwietnia 2025 r., sygn. akt II AKa 30/25

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 15 listopada 2024 r., sygn. akt IV K 135/24,

- 1. uchyla wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w zaskarżonej części oraz rozstrzygnięcia zawarte w punktach I, III i IV wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku i na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego w tym zakresie umarza;**
- 2. kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.**

Antoni Bojańczyk

Anna Dziergawka

Stanisław Stankiewicz

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gdańsku wyrokiem łącznym z dnia 15 listopada 2024 r., sygn. akt IV K 135/24:

I. na mocy art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k., art. 85 § 1 k.k., art. 86 § 1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności, prawomocnie orzeczone wyrokami:

- a) Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 16 listopada 2023 roku, w sprawie o sygnaturze akt VIII K 443/23,
- b) Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 21 listopada 2023 roku, w sprawie o sygnaturze akt VIII K 1023/23,
- c) Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 18 stycznia 2024 roku, w sprawie o sygnaturze akt VIII K 762/23,
- d) Sądu Rejonowego w Malborku z dnia 19 lutego 2024 roku, w sprawie o sygnaturze akt II K 835/22,
- e) Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 17 maja 2024 roku, w sprawie o sygnaturze akt VIII K 550/23

i w ich miejsce wymierzył skazanemu R.B. karę łączną 5 (pięciu) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w pozostałym zakresie;

III. na mocy art. 576 § 1 k.p.k. a contrario pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach podlegających połączeniu pozostawił do odrębnego wykonania;

IV. na podstawie art. 577 k.p.k. zaliczył skazanemu na poczet orzeczonej w punkcie I wyroku łącznej kary pozbawienia wolności okresy rzeczywistego pozbawienia wolności zaliczone skazanemu w sprawach podlegających łączeniu oraz okresy odbytych kar w sprawach podlegających łączeniu, w szczególności:

- od dnia 6.03.2023 r. godz. 12.00 do dnia 18.01.2024 r. godz. 12.00;
- od dnia 18.01.2024 godz. 12.00 do dnia 14.09.2024 r. godz. 12.00;
- od dnia 14.09.2024 r. godz. 12.00 do dnia 15.11.2024 r.

V. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. M.F. kwotę 354,24 zł (trzysta pięćdziesiąt cztery złote 24/100) tytułem kosztów obrony świadczonej na rzecz

skazanego z urzędu, w tym 66,24 zł (sześćdziesiąt sześć złotych 24/100) tytułem podatku VAT;

VI. na mocy art. 626 § 1 k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. 1983, poz. 49/223 ze zm.) zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów sądowych w sprawie, a wydatkami tego postępowania obciążył Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku w zakresie orzeczonej kary wywiódł obrońca skazanego.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 16 kwietnia 2025 r., sygn. akt II AKa 30/25 utrzymał w mocy zaskarżony wyrok (pkt I) i orzekł o kosztach sądowych (pkt II).

Od powyższego wyroku kasację w części utrzymującej w mocy rozstrzygnięcia zawarte w punktach I oraz III-IV wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 15 listopada 2024 r., sygn. akt IV K 135/24, na korzyść skazanego wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżonemu wyrokowi zarzucił rażące naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, to jest art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., stanowiące bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia, określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., polegające na utrzymaniu w mocy w zaskarżonym zakresie wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 15 listopada 2024 r., sygn. akt IV K 135/24, w pkt I którego połączono skazanemu R.B. kary pozbawienia wolności prawomocnie orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w Elblągu w sprawach o sygn. akt: VIII K 443/23 - karę 8 miesięcy, VIII K 1023/23 - karę 7 miesięcy, VIII K 762/23 - karę 5 miesięcy, VIII K 550/23 - karę 4 lat oraz Sądu Rejonowego w Malborku w sprawie o sygn. akt II K 835/22 - karę 6 miesięcy i w ich miejsce wymierzono karę łączną 5 (pięciu) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności w sytuacji, gdy tożsame kary pozbawienia wolności weszły w skład kary łącznej orzeczonej wobec tego samego skazanego wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 5 grudnia 2024 r., sygn. akt VIII K 884/24, który uprawomocnił się w dniu 25 marca 2025 roku, a więc w czasie toczącego się przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku postępowania odwoławczego, w sprawie o sygn. akt II AKa 30/25, co skutkowało zaistnieniem ujemnej przesłanki procesowej, nakazującej umorzenie postępowania.

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części oraz utrzymanego nim w mocy wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Gdańsku w zakresie punktów I oraz III -IV i na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umorzenie postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, dlatego podlegała rozpoznaniu i uwzględnieniu na posiedzeniu bez udziału stron, zgodnie z treścią art. 535 § 5 k.p.k.

Należy w pełni podzielić zarzut zawarty w kasacji Prokuratora Generalnego o rażącym naruszeniu przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku przepisów prawa karnego procesowego w postaci art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., stanowiącym bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia, określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.

Nie budzi wątpliwości okoliczność, że w dniu wydania wyroku przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku, tj. 16 kwietnia 2025 r. w obrocie prawnym funkcjonował już prawomocny wyrok łączny Sądu Rejonowego w Elblągu wydany w dniu 5 grudnia 2024 r. w sprawie o sygn. akt VIII K 884/24, utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 25 marca 2025 r., sygn. akt VI Ka 64/25, który węzłem kary łącznej obejmował kary orzeczone tymi samymi wyrokami, które obejmował wyrok łączny Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 15 listopada 2024 r., sygn. akt IV K 135/24, tj. wyrokami Sądu Rejonowego w Elblągu w sprawach o sygn. akt: VIII K 443/23, VIII K 1023/23, VIII K 762/23 i VIII K 550/23 oraz wyrokiem Sądu Rejonowego w Malborku w sprawie o sygn. akt II K 835/22, gdzie wymierzono karę łączną 5 lat pozbawienia wolności, czyli o 6 miesięcy niższą niż w wyroku łącznym Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 15 listopada 2024 r., sygn. akt IV K 135/24. Zatem od dnia uprawomocnienia się wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 5 grudnia 2024 r., sygn. akt VIII K 884/24, tj. od dnia 25 marca 2025 r. istniała ujemna przesłanka procesowa, przewidziana w art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., w zakresie wydania kolejnego wyroku łącznego, w odniesieniu do tego samego zakresu spraw oraz skazanego.

Z orzecnictwa Sądu Najwyższego wynika jednoznacznie, że w wypadku, gdy wobec tej samej osoby zapadły dwa prawomocne wyroki łączne, obejmujące te same skazania, które objęte były tym węzłem w wyroku, który uprawomocnił się wcześniej, drugi z tych wyroków dotknięty jest w tym zakresie rażącym naruszeniem prawa, zaliczanym do tzw. bezwzględnych przyczyn uchylenia orzeczenia, przewidzianym w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. określanym jako naruszenie powagi rzeczy osądzonej (art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.). Taka sytuacja stanowi ujemną przesłankę procesową, przewidzianą w przepisie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., w zakresie wydania kolejnego orzeczenia w tym przedmiocie w przypadku, gdy w orzeczeniu wydawanym później miało dojść do rozstrzygnięcia tego, czy dokładnie te same skazania za czyny jednostkowe spełniają warunki do objęcia ich węzłem kary łącznej w wyroku łącznym (zob. wyrok SN z dnia 8 listopada 2023 r., I KK 345/23; wyrok SN z dnia 30 listopada 2011 r., II KK 149/11). Tego stanowiska nie podważa dyspozycja art. 575 § 1 k.p.k., przewidująca, że jeżeli po wydaniu wyroku łącznego zachodzi potrzeba wydania nowego wyroku łącznego, z chwilą jego uprawomocnienia poprzedni wyrok łączny traci moc. Rzecz bowiem w tym, że w omawianej sytuacji nie zachodziła żadna potrzeba wydania nowego wyroku łącznego obejmującego wymienione wyżej skazania (zob. wyrok SN z dnia 9 września 2010 r., III KO 80/09; wyrok SN z dnia 20 sierpnia 2025 r., IV KK 263/24).

Powyższych ustaleń nie zmienia okoliczność, że przed Sądem Okręgowym w Gdańsku w sprawie o sygn. akt IV K 135/24 postępowanie prowadzone było w szerszym zakresie. Przedmiotem tego postępowania były także wcześniejsze wyroki wydane wobec skazanego, których swym zakresem nie obejmował wyrok łączny Sądu Rejonowego w Elblągu wydany w dniu 5 grudnia 2024 r. w sprawie o sygn. akt VIII K 884/24, utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 25 marca 2025 r. w sprawie o sygn. akt VI Ka 64/25. Ostatecznie jednak doszło do wydania wyroku łącznego obejmującego jedynie te same skazania, które były już przedmiotem wcześniejszego prawomocnego rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w Elblągu wydanego w dniu 5 grudnia 2024 r. w sprawie o sygn. akt VIII K 884/24. Co istotne, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 16 kwietnia 2025 r., sygn. akt II AKa 30/25, został zaskarżony jedynie w części utrzymującej w mocy rozstrzygnięcia

zawarte w punktach I oraz III-IV wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 15 listopada 2024 r., sygn. akt IV K 135/24, a więc w zakresie tych samych wyroków.

Wskazać zatem trzeba, że w przedmiotowej sprawie doszło do rażącego naruszenia przepisu prawa karnego procesowego, to jest art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., stanowiącego bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia, określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. Uregulowany w art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. bezwzględny nakaz umorzenia postępowania karnego, gdy wcześniejsze postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone (*res iudicata*), dotyczy również postępowań w przedmiocie wydania wyroku łącznego (zob. wyrok SN z dnia 24 lipca 2024 r., V KK 181/24).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy uwzględniając kasację Prokuratora Generalnego wniesioną na korzyść skazanego, uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w zaskarżonej części i rozstrzygnięcia zawarte w punktach I, III i IV wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku i na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego w tym zakresie umorzył.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. i art. 638 k.p.k., obciążając nimi Skarb Państwa.

Antoni Bojańczyk Anna Dziergawka Stanisław Stankiewicz

[WB]

[a.ł]